

Lausunto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden rajatun tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, joka on nähtävillä 25.5.–30.6.2026 ympäristöministeriön verkkosivuilla: [linkki hankeikkunaan](#).

Tarkistettavana on valtioneuvoston vuonna 2017 tekemä päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tarkistus on rajattu ja koskee energiajärjestelmän muutokseen liittyviä kysymyksiä.

Uusiutuvan energian lisääntyminen ja sähköistyminen korostavat energiajärjestelmän toimintavarmuuden merkitystä. Valmistelu perustuu valtioneuvoston kehysriihessä tehtyyn linjaukseen, jonka mukaan energiajärjestelmän toimintavarmuutta vahvistetaan lisäämällä säätövoiman ja energian varastoinnin edellytyksiä tukevia velvoitteita valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Tarkistukseen sovelletaan lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki). Tarkistuksen vaikutuksia arvioidaan tekemällä ympäristöarviointi ja laatimalla ympäristöselostus.

Päätös

Päijät-Hämeen liitto pitää perusteltuna, että energiajärjestelmän toimintavarmuutta ja siihen liittyviä alueidenkäyttöllisiä kysymyksiä tarkastellaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tasolla. Maakuntien liittojen ja kuntien kannalta on olennaista, että tavoitteiden suhde maakunta-, yleis- ja asemakaavoitukseen pysyy selkeänä.

VAT:tien tulee ohjata valtakunnallisesti merkittäviä kysymyksiä selkeästi mutta riittävän yleispiirteisesti, jotta alueelliset erityispiirteet ja energiajärjestelmän erilaiset lähtökohdat voidaan ottaa huomioon. SOVA-arvioinnissa on kansallisen tarkastelun rinnalla tuotava esiin tavoitteiden vaikutukset ja toteuttamisedellytykset eri maakunnissa, sillä energiamurroksen aluetarpeet, kantaverkon kapasiteetin reunaehdot ja vaikutukset elinvoimaan vaihtelevat alueittain.

Päijät-Hämeen liiton näkökulmasta VAT-tarkistuksen tulee tukea energiasiirron ja uusien energiaratkaisujen yhteensovittamista

Aluesuunnittelujohtaja

17.06.2026

§ 10/2026

yhdyskuntarakenteeseen, elinkeinoelämän alueisiin, liikenne- ja logistiikkajärjestelmään sekä ympäristöarvoihin.

Toimintavarmuutta on tarkasteltava energiainvestointeja laajemmin verkostojen yhteentoimivuuden, saavutettavuuden ja huoltovarmuuden alueellisten edellytysten kannalta, eikä uusia tavoitteita tule irrottaa muusta alueidenkäytön kokonaisuudesta. Vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön, luontoon ja yhdyskuntarakenteeseen tulee arvioida selkeästi siten, että maakuntakaavoituksen yhteensovittava tehtävä säilyy.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus uusitumiskykyisestä energiahuollosta on tarkoitus valmistella siten, että valtioneuvosto tekee päätöksen tarkistuksesta vuoden 2026 aikana. Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä riittävän pitkän lausuntoaajan varaamista asian osallisille tarkistusehdotuksesta ja ympäristöselostuksesta.

Niina Ahlfors
Aluesuunnittelujohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.